TORAH OHR • PARSHAS BEREISHIS • MAAMAR 8

להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג תקנו...

"Entender el asunto de las bendiciones"

◇

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA
likuteitorah.com/es/torah-ohr/bereishis/8/

1 להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג [כנסת הגדולה] תקנו הברכות בזמן בית שני אבל בזמן בית ראשון לא היו מברכים.

Para comprender el asunto de las bendiciones: los Hombres de la Gran Asamblea instituyeron las bendiciones en la época del Segundo Templo, pero en la época del Primer Templo no se recitaban bendiciones.

והענין כי הנה כל ישראל מאמינים בני מאמינים כו' מה שנלאו חכמי הפילוסופים והמחקרים להבין בשכלם

El asunto es el siguiente: todos los israelitas son creyentes, hijos de creyentes, etc. — [creyendo en] aquello que los filósofos y los investigadores se esforzaron en vano por comprender con su intelecto.

כי האמונה היא למעלה מן ההשגה והשכל ואפי' [ואפילו] מההשגה שבשרש נפש האלקית שבישראל דמזליה חזי כו' שהרי לית מחשבה תפיסא ביה והוא רם ונשא למעלה ממזלייהו.

Pues la fe está por encima de la comprensión y del intelecto, e incluso por encima de la comprensión que se encuentra en la raíz del alma divina de Israel, de la cual [se dice]: «su mazal [raíz espiritual] ve», etc.; pues ningún pensamiento puede aprehenderlo, y Él es excelso y elevado por encima del mazal de Israel.

2 והנה בזמן בית ראשון היו נשמות ישראל במעלה העליונה והי' [והיה] אוא"ס [אור אין סוף] שורה ומתגלה בנפשם להיות אצלם גילוי אמונה זו כאילו רואה כו'.

Ahora bien, en la época del Primer Templo, las almas de Israel se encontraban en el nivel más elevado, y la Luz Infinita (Or Ein Sof) reposaba y se revelaba en sus almas, de modo que esta fe se les revelaba como si vieran, etc.

אך בזמן בית שני לא היו הנשמות במעלה עליונה כ"כ [כל כך] תקנו אנשי כה"ג [כהאי גוונא] הברכות להמשיך גילוי אמונה זו להיות ברוך ונמשך הוי' אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בגילוי למטה.

Pero en la época del Segundo Templo, cuando las almas no estaban en un nivel tan elevado, los Hombres de la Gran Asamblea instituyeron las bendiciones para atraer la revelación de esta fe: que Havaiá, la Luz Infinita, bendito sea, fuera «bendecido» y atraído hacia abajo, revelándose abajo.

3 וסדר השתלשלות המשכת הגילוי הוא מתחלה להיות הוי"ה אלקינו הוא גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בנשמות ישראל להיות אלקינו ממש בבחי' ביטול לפי שהם מפנימיות העולמות.

El orden de la progresión de la revelación que se atrae hacia abajo es el siguiente: primero, «Havaiá, nuestro D'os»: la revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, en las almas de Israel, para que Él sea realmente «nuestro D'os», en un estado de autoanulación (bitul), pues ellas provienen de la dimensión interior (pnimiut) de los mundos.

משא"כ המלאכים הם מחיצוניות העולמות שעליהם נאמר ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. ארבעה נהרות הם ארבע מחנות השכינה מחנה מיכאל כו'. וזש"א [וזהו שאמרו] רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] (ברכות ד:) מיכאל באחת.

Esto no es así con los ángeles, que provienen de la dimensión exterior (jitzoniut) de los mundos, respecto de quienes se dice: «Y desde allí se dividía y se convertía en cuatro cabezas» —cuatro ríos, que son los cuatro campamentos de la Shejiná (la Presencia Divina): el campamento de Michael, etc. Y esto es lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria (Berachos 4b): «Michael, en una».

ולא אמרו איזה שיעור על נשמות ישראל לפי שענין טיסה שטסים את העולם לא שייך גבי נשמות כלל שהעולם ומלואו אינן תופסין מקום כלל נגדם.

No señalaron ninguna medida para las almas de Israel, porque la idea de volar, es decir, de atravesar el mundo volando, no se aplica en absoluto a las almas; pues el mundo y todo lo que contiene no ocupa ningún espacio en relación con ellas.

משא"כ לגבי המלאכים תופס העולם איזה מקום אלא שמיכאל די לו בטיסה אחת וגבריאל בשתים כו' ואליהו בארבע עם גופו שהיה תחלה גשמי ונהפך כו'.

En cambio, en relación con los ángeles, el mundo sí ocupa cierto espacio; solo que a Michael le basta un vuelo, Gabriel necesita dos, etc., y Eliyahu, cuatro, aun con su cuerpo, que al principio era físico y fue transformado, etc.

ואח"כ מלך העולם שעל העולם הוא גילוי מלכותו ית' בלבד שאין מלך בלא עם כו'.

Y después, «Rey del mundo» —es decir, sobre el mundo—, es únicamente la revelación de Su soberanía (Maljut), bendito sea, pues «no hay rey sin un pueblo», etc.

4 והנה ע"י הברכה ממשיך ברכה והמשכה להיות גילוי אור א"ס בנפש כלל ישראל שתתחזק אמונת ה' בלבם בבחי' גילוי כאלו רואה כו'.

Ahora bien, por medio de la bendición se atraen bendición y un flujo descendente, para que se revele la Luz Infinita (Or Ein Sof) en el alma de la comunidad de Israel, de modo que la fe en D'os se fortalezca en su corazón de manera manifiesta, como si viera, etc.

אך המוקדם לברכה והמשכת השראת גילוי זה הוא המברך שהוא הוא העושה המצוה לפי שהמצות הם כלים להשראת אא"ס [אור אין סוף] ממש כו' ובהם ועל ידם ממשיך אא"ס [אור אין סוף] למטה.

Pero lo que precede a la bendición y a la atracción de la morada de esta revelación es quien bendice: él es quien realiza la mitzvá, pues las mitzvot son vasijas para que more en ellas el Or Ein Sof mismo, etc.; y en ellas y por medio de ellas se atrae el Or Ein Sof hacia abajo.

וזהו אשר קדשנו במצותיו. אשר מלשון דהא שהוא נתינת טעם לדבר כלומר לפי שקדשנו במצותיו.

Y esto es lo que significa: «Quien nos ha santificado con Sus mitzvot». «Asher» tiene el sentido de «porque», que expresa la razón de algo; es decir, porque Él nos ha santificado con Sus mitzvot.

וצונו מלשון צוותא והתקשרות באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה שרש המצות למעלה לכך יש לנו כח להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה בברכה זו:

«Y nos ha ordenado» (vetzivanu) deriva del término tzavta, «unión», y alude a la unión y conexión con el Or Ein Sof, bendito sea, raíz de las mitzvot en lo Alto; por eso tenemos la capacidad de atraer la revelación del Or Ein Sof, bendito sea, mediante esta bendición.

5 והנה אמרו בירושלמי (פ"ק [פרק קמא] דברכות הלכה ח') מטבע קצר פותח בברוך ואינו חותם בברוך ומטבע ארוך פותח בברוך וחותם בברוך.

Ahora bien, se dice en el Talmud de Jerusalén (Berajot, cap. 1, halajá 8): Una fórmula breve comienza con «Baruj» [bendito] y no se sella con «Baruj»; una fórmula extensa comienza con «Baruj» y se sella con «Baruj».

ולהבין זה גם להבין מהו לשון חותם והל"ל [והוה ליה למימר] ומסיים. הענין כי הנה נודע שיש ב' בחינות [בחינות] בחי' עלמא דאתכסי' ובחי' עלמא דאתגליא.

Para entender esto —y también qué significa el término «sello», pues debería haberse dicho «concluye»—, debemos considerar que, como es sabido, hay dos niveles: el mundo oculto y el mundo revelado.

והנה על עלמא דאתגליא נאמר (בראשית ב) ומשם יפרד והי' [והיה] לארבעה ראשים ארבעה נהרות כנגד ארבע מחנות השכינה שהיא מתלבשת בבי"ע כו'

Del mundo revelado se dice (Génesis 2): «Y desde allí se dividió y llegó a ser cuatro cabezas» —cuatro ríos, correspondientes a los cuatro campamentos de la Shejiná (la Presencia Divina), que se inviste en Beriá, Yetzirá y Asiá, etc.

ובהשתלשלות וירידות המדרגות מדריגה אחר מדריגה בהתלבשותה בע' [בשבעים] שרים כו' נעשה עלמא דפרודא כו' ושם יש אחיזה ויניקה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] לינק מהקדושה כביכול.

Y, en el proceso de sucesión y descenso de los niveles, nivel tras nivel, a medida que se inviste en los setenta príncipes, etc., surge el mundo de la separación, etc.; allí las kelipot (cáscaras) y la sitra ajra (el otro lado) tienen dónde aferrarse y de dónde nutrirse, extrayendo de la santidad, por así decirlo.

אך אין יניקתם אלא מותרי השפע ופסולת כו' ולא מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום]

Pero su sustento proviene únicamente del excedente del flujo y de los desechos, etc., y no de la esencia misma de la santidad, D'os no lo permita.

וענין התהוות מותרי השפע ופסולת בעל' דאתגלי' היינו כי הגם שגם עלמא דאתגלי' מצד עצמה באמת אינה דבר נפרד ח"ו [חס ושלום] וכמ"ש (דברים ד) כי הוי"ה הוא האלקים כו' אלא שהוא בחי' גילוי מה שהי' [שהיה] בהעלם בעל' דאתכסיא

La manera en que surgen el excedente del flujo y los desechos en el mundo revelado es la siguiente: aunque el mundo revelado tampoco es, en sí mismo, verdaderamente algo separado, D'os no lo permita —como está escrito (Deuteronomio 4): «Pues Havaiá es Elokim», etc.—, es tan solo la revelación de aquello que estaba oculto en el mundo oculto.

וכמשל הולד שמצטייר בבטן הנקבה בהתחלקות עצמות וגידין כו' שהם מטפת הזכר לובן שממנו עצמות כו'.

Esto es como en la analogía del feto, que se forma en el vientre de la mujer diferenciándose en huesos y tendones, etc.; estos provienen de la gota del varón, lo blanco, de lo que [provienen] los huesos, etc.

אלא שבטפת הזכר לא הי' [היה] התחלקות עצמות וגידין בפועל ממש רק שהי' [שהיה] בכח הטפה ההיא בהעלם וע"י שהייתה בבטן הנקבה ט' חדשים מצטייר בציור הולד ויוצא מהעלם אל הגילוי.

Sin embargo, en la gota del varón no había una diferenciación efectiva de huesos y tendones; estos solo estaban contenidos en potencia, ocultos en aquella gota. Al permanecer en el vientre de la mujer durante nueve meses, toma forma de feto y emerge de lo oculto a lo revelado.

6 והנה כמו במשל הולד כאשר נתגדל ונגמר ציור כל האברים אזי דוחה ממנו מותרות שערות וצפרנים שזהו סימן גידול הולד שהוא בשלימות כשגמרו שערו וצפרניו כו'

Ahora bien, como en la analogía del feto: cuando ha crecido y se ha completado la formación de todos sus miembros, expulsa de sí los excedentes, el cabello y las uñas; esta es la señal del crecimiento del feto: que está completo cuando se han formado por entero su cabello y sus uñas, etc.

ובצאתו מרחם אמו דוחה פסולת יותר ע"י פתיחת נקביו כו' מה שלא הי' [היה] פסולת זה בטפה כי אין הולד נוצר אלא מברור שבה.

Y cuando sale del vientre de su madre, expulsa más desechos por la apertura de sus orificios, etc., desechos que no estaban en la gota, pues el feto se forma únicamente de la parte refinada de ella.

כך עד"מ בהגלות נגלות סדר ההשתלשלות בעלמא דאתגליא מהעלם אל הגלוי ברבוי התחלקות המדרגות להיות ציור פרטי העולמות במזגם ותכונתם אזי נעשה בחי' מותרי שפע ופסולת שדוחה לחוץ

Así también, a modo de analogía, cuando el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) se manifiesta en el mundo revelado, pasando de lo oculto a lo manifiesto mediante una gran diferenciación de niveles, de modo que se configuren los detalles particulares de los mundos, con su composición y carácter, entonces se generan excedentes del flujo y desechos, que son rechazados hacia afuera.

והוא מעבר השפע להיות יניקה ואחיזה לס"א [לסטרא אחרא].

Y esto es el desbordamiento del flujo, [que proporciona] sustento y asidero a la sitra ajra (el otro lado).

משא"כ בבחי' עלמא דאתכסיא שהוא בהתכללות כו' ושם חביון עזו ואין שטן ופ"ר [ופגע רע] ח"ו [חס ושלום] כו'.

Pero no ocurre así en el mundo oculto, que se encuentra en un estado de inclusión, etc.; allí está «el escondite de Su fuerza», y no hay «adversario ni suceso funesto», D'os no lo permita, etc.

7 והנה מטבע קצר רומז לעלמא דאתכסיא שהוא בחי' טפה לבד בהתכללות בבחי' העלם ובכח ולכן הוא מטבע קצר שכולל הכל בלשון קצר

Ahora bien, la fórmula breve alude al mundo oculto, que es el nivel de la sola gota, incluida en el ocultamiento y en potencia; por eso es una fórmula breve, que incluye todo en pocas palabras.

וא"צ [ואין צריך / ואינו צריך] אלא לפתוח בברוך להיות ברכה והמשכה מאור א"ס ב"ה עצמו שהברכה הוא להיות השראה וגילוי מעצמות אור א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל כנ"ל.

Y basta con comenzar con "Baruj" para que haya bendición y una extensión hacia abajo desde la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma, bendito sea; pues la bendición consiste en una morada y una revelación que emanan de la esencia del Or Ein Sof, y el Or Ein Sof mismo no pertenece en absoluto a la categoría de los mundos, como se explicó arriba.

8 ומאחר שתמשך שם ברכה והמשכה זו היא בל תמוט עולם ועד כי אין שם יניקה לס"א [לסטרא אחרא] ח"ו [חס ושלום].

Y puesto que allí se atraerán esta bendición y esta extensión, "no vacilará por siempre jamás", pues allí no hay sustento para la sitra ajra (el otro lado), D'os no lo permita.

אבל מטבע ארוך רומז לעלמא דאתגליא שהיא בחי' גילוי ההתהוות לפרטי פרטים בהתחלקות רבות ועצומות וכך הוא מטבע ארוך באריכות הדברי' [הדברים] בפרטי פרטיות הדברים רבים שנאמרו ונשנו בה.

Pero la fórmula larga alude al mundo revelado, que es el nivel en que la creación se revela hasta en sus detalles más minuciosos, en numerosas y vastas divisiones; así también es la fórmula larga, con su extensión verbal y la abundancia de detalles de las numerosas cuestiones que se dicen y se repiten en ella.

9 והנה בעלמא דאתגליי' אחר שמשם יפרד בבחי' התחלקות הפרטים יש יניקה לס"א [לסטרא אחרא] ח"ו [חס ושלום] וצריך להפרידם שלא יינקו מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום] רק דרך מעבר השפע ממותרות ופסולת כו' לכן צ"ל ג"כ חותם בברוך.

Ahora bien, en el mundo revelado, después de que «de allí se divide» en el aspecto de la división en detalles, hay sustento para la sitra ajra (el otro lado), D'os libre; y es preciso separarlos, para que no se nutran de la esencia de la santidad, D'os libre, sino únicamente por vía de paso del flujo de abundancia, a partir de los excedentes y los desechos, etc. Por eso también debe concluir con «Baruj».

10 וענין החותם הוא כמו לשון חותם שעל האגרת מבחוץ כדי שלא יקרא באגרת הזאת איש זר אשר אין רצונו שידע הכתוב שם.

La cuestión del sello es como la expresión «sello» [empleada para el sello que se coloca] en el exterior de una carta, para que ningún extraño a quien [el escritor] no quiere que sepa lo que está escrito allí lea esta carta.

כך הוא החותם הזה מן הברכה וההמשכה אשר ימשיך עוד אחר המטבע הארוך שהמשכה זו שהיא גלוי ההעלם תהי' [תהיה] רק בבחי' הקדושה לבדה ואין לזרים אתה חלק ונחלה

Así también, este sello de la bendición y de la emanación que se atrae después de la fórmula extensa establece que esta emanación, que es la revelación de lo oculto, tenga lugar únicamente en el ámbito de la santidad, y que los extraños no tengan parte ni herencia en ella.

וזהו ההפרש שבין פתיחת הברכה לחתימתה כי פתיחת הברכה הוא המשכת הגילוי לבד להיות ברוך ונמשך ה' אלקי ישראל מעולם עד עולם. אבל החתימה היא שתהי' [שתהיה] המשכה זו בקדושה דוקא.

Y esta es la diferencia entre la apertura de la bendición y su sello: la apertura de la bendición consiste únicamente en atraer la revelación, para que «el Nombre Havaiá, el D'os de Israel, sea bendecido y atraído de mundo en mundo»; pero el sello establece que esta emanación tenga lugar específicamente en la santidad.

הבוחר בעמו ישראל באהבה. (מלאכי א) ואהב את יעקב ואת עשו שנאתי. (תהלים מז) יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב כו'.

«El que elige a Su pueblo Israel con amor»; (Malaquías 1) «Amé a Yaakov y odié a Eisav»; (Salmos 47) «Él elige para nosotros nuestra herencia, el orgullo de Yaakov a quien amó», etc.

ולכן נק' בלשון חותם כמו שחותמין על האגרת שלא יקרא אחר וכמו חותם ממגע זר שהוא שמירה כו'.

Por eso se lo llama «sello», como cuando se sella una carta para que otro no la lea, y como un sello contra el contacto de un extraño, que sirve de protección, etc.

ולכן חותמין בברוך שהיא המשכה מבחי' המקיף שהיא שמירה מלמעלה כמ"ש (שם קכא) ה' שמרך ה' צלך כו'

Y por eso se sella con «Baruch», que es una emanación desde el nivel circundante, una protección desde arriba, como está escrito (ibid. 121): «Havaiá es quien te guarda, Havaiá es tu sombra», etc.

ולכן החותם של כללות ישראל הוא בנעילת יו"כ [יום כפור] שאז זוכים למעלה העליונה (ויקרא טז) לפני הוי"ה תטהרו למעלה מבחי' הוי"ה כו' וכמ"ש במ"א:

Y por eso el sello de la comunidad de Israel en su conjunto tiene lugar en Ne'ilah de Yom Kippur, pues entonces merecen el nivel más elevado: (Levítico 16) «Ante Havaiá serán purificados» —por encima del nivel de Havaiá—, etc., como se explica en otro lugar.

11 ועתה נבא לביאור ענין ב' ברכות ראשונות של נשואין שהם יוצר האדם ואשר יצר את האדם בצלמו.

Ahora llegaremos a explicar el asunto de las dos primeras bendiciones nupciales, que son «Quien forma al hombre» y «Quien formó al hombre a Su imagen».

הראשונה פותחת בברוך ואינה חותמת והשניה פותחת בברוך וחותמת בברוך.

La primera comienza con «Baruch» y no tiene fórmula de cierre; la segunda comienza con «Baruch» y concluye con «Baruch».

והענין כי הנה בגמרא (כתובות ח' א' ע"ש) אמרו שב' יצירות הללו כנגד שתי יצירות שהי' [שהיה] באדה"ר [באדם הראשון] תחלה נברא האדם לבדו בדו פרצופין ואח"כ נסר הקב"ה את חוה כו'.

El asunto es que, en la Gemara (Kesubos 8a; véase allí), dijeron que estas dos formaciones corresponden a las dos formaciones que hubo con Adam, el primer hombre: primero, el hombre fue creado solo, con dos rostros, y después el Santo, bendito sea, separó por aserrado a Chavah (Chavah), etc.

וביאור הדבר הנה אדם וחוה רומזים לתושב"כ [לתורה שבכתב] ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] תושב"כ [תורה שבכתב] בחי' אדם בחי' טפת הזכר לובן שממנו עצמות כו'

La explicación del asunto es la siguiente: Adam y Chavah aluden a la Torá Escrita y a la Torá Oral. La Torá Escrita es el nivel de Adam, el nivel de la gota masculina, lo blanco, de lo cual [provienen] los huesos, etc.

כי תושב"כ [תורה שבכתב] היא בחי' חכמה עלאה שאינה אלא בחי' טפה ונקודה שהחכמה היא בחי' ברק המבריק במוחו

Pues la Torá Escrita es el nivel de la Jojmá (sabiduría) suprema, que no es más que el nivel de una gota y un punto; pues la Jojmá es como un relámpago que destella en la mente.

שעדיין לא באה לידי אורך ורוחב ההשגה להבין ולהשיג כל דרכי החכמה בכלל ובפרט רק שהוא כברק בעלמא שמתנוצץ ומאיר במוחו כח ההשכלה

Aún no ha alcanzado la extensión y amplitud de la comprensión para entender y captar todos los caminos de la sabiduría, en general y en particular; más bien, es como un mero relámpago que centellea e ilumina en su mente la facultad intelectual.

ואינו מתגלה אלא בחי' נקודה אלא שאח"כ מתפשטת הנקודה באורך ורוחב ובאה לידי השגה ואזי נקראת בשם בינה כו'

Y no se revela sino como un punto; solo después ese punto se expande en extensión y amplitud, llega a ser comprendido y entonces se lo llama Biná (entendimiento), etc.

וכך היא בחי' תושב"כ [תורה שבכתב] שאין בה גילוי ההשגה שהרי ר"ע [רבי עקיבא] הי' [היה] דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות.

Así también es el nivel de la Torá Escrita, en la cual no hay revelación de la comprensión; pues Rabbi Akiva interpretaba de cada espina y de cada espina montones y montones de leyes.

שההלכות הללו אינן מבוארות ונגלות בגילוי ההשגה בקוץ ההוא רק שכל קוץ וקוץ כלול מכמה תלי תלים של ההלכות הכלולים ונעלמים בקוץ ההוא מבחי' העלם

Estas leyes no están explicadas ni reveladas en una comprensión manifiesta en esa espina; más bien, cada espina incluye muchos montículos sobre montículos de leyes, que están incluidas y ocultas en esa espina en estado de ocultamiento.

והרי אין בקוץ זה אלא רמז בעלמא ובחי' נקודה והקוצין הן בחי' תגין.

Y en esta espina no hay sino una mera insinuación y el nivel de un punto. Y las espinas son el aspecto de las coronas (tagin).

12 וכן עד"ז בכל בחי' טנת"א [טעמים נקודות תגין אותיות] הכל רמוזים לכמה ענינים וכמה סודות מופלאים. וכל זה הוא בתושב"כ [בתורה שבכתב] בבחי' העלם ובכח ולא בפועל וגילוי

Y así también, de igual manera, en todos los aspectos de los signos de cantilación, las vocales, las coronas y las letras: todos aluden a muchos asuntos y a numerosos secretos maravillosos. Todo esto está en la Torá Escrita en estado de ocultamiento y en potencia, y no en acto ni en revelación.

וכמשל טפת הזכר הכלולה מכל הבחי' שבולד לובן שממנו עצמות וגידין וכו' שבטפה ההיא אין התחלקות העצמות וגידים כו' נגלים בפו"מ [בפועל ממש] רק שהם בהעלם ובכח.

Como en la analogía de la gota seminal del varón, que incluye todos los aspectos presentes en el feto: lo blanco, de lo cual [provienen] los huesos, los tendones, etc. En esa gota no se manifiesta en la realidad efectiva la diferenciación entre los huesos, los tendones, etc.; estos solo están ocultos y en potencia.

ויציאתם מהעלם אל הגילוי הוא ע"י שהייה ט"ח [ט' חדשים] בבטן הנקבה ששם מצטייר הולד והיא מוציאתו לידי גילוי בהתחלקות האברים פרטיים נגלים.

Y su paso del ocultamiento a la revelación se produce mediante su permanencia durante nueve meses en el vientre de la mujer, donde el feto toma forma; ella lo hace salir a la revelación, con miembros particulares diferenciados y manifiestos.

וכך הוא עד"מ יציאת ההעלם מתושב"כ [מתורה שבכתב] שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] לידי גילוי הוא ע"י תושבע"פ [תורה שבעל פה] (ור"ע [ורבי עקיבא] הי' [היה] דורש כו' כי ר"ע [רבי עקיבא] הי' [היה] מקור תושבע"פ [תורה שבעל פה] כמו שאמרו סתם ספרי כו' וכולהו אליבא דר"ע [דרבי עקיבא]) שהיא בחי' חכמה תתאה.

Y así, a modo de analogía, lo oculto en la Torá Escrita —que es el nivel de la Jojmá (sabiduría) suprema— pasa a la revelación por medio de la Torá Oral (y Rabbi Akiva exponía, etc., pues Rabbi Akiva era la fuente de la Torá Oral, como dijeron: «un Sifrei anónimo», etc., «y todos siguen la opinión de Rabbi Akiva»), que es el nivel de la Jojmá inferior.

שממאמר א' שבתושב"כ [שבתורה שבכתב] כמו ענין שמירת שבת שנאמרה בתו' בכלל נעשה מסכת שלימה שהוא גילוי פרטי הלכות שבת מה הן האבות מלאכות וכיצד מתחייב בהן וכל ענייניהם בכל פרטיהן ודקדוקיהן.

Pues de una declaración de la Torá Escrita, como el asunto de la observancia de Shabat, que en la Torá se enuncia en términos generales, se deriva un tratado entero, que revela los detalles de las leyes de Shabat: cuáles son las categorías principales de labores, cómo se incurre en responsabilidad por ellas y todos sus aspectos, con cada uno de sus detalles y precisiones.

ולכן נק' תושבע"פ [תורה שבעל פה] בשם חוה כי חו"ה בגימטריא המילוי של הוי"ה (שהוא עולה י"ט) כי המילוי הוא גילוי ההעלם כמ"ש במ"א וגם חוה לשון גילוי כי תרגום ויגד וחוי. והגדה לשון המשכה שנמשך מהעלם אל הגילוי

Por eso la Torá Oral recibe el nombre de Chavah, pues Chavah equivale numéricamente al llenado de Havaiá (que suma 19), ya que el llenado revela lo que está oculto, como se explica en otro lugar. Además, Chavah es un término que expresa revelación, pues el Targum traduce «y contó» como «vachavi». Y «contar» (hagadá) alude a una atracción hacia abajo, a algo que se extiende desde el ocultamiento hasta la revelación.

וז"ש [וזהו שכתוב] ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי ולכאורה א"כ למה קרא שמה חוה הי' [היה] לו לקרא שמה חיה אלא לפי שחוה לי' [לשון] גילוי

Y esto es lo que significa lo escrito: «Y el hombre llamó a su esposa Chavah, porque ella era la madre de todo ser viviente». Entonces, aparentemente, ¿por qué la llamó Chavah? ¡Debería haberla llamado Chayah! Más bien, es porque Chavah es un término que expresa revelación.

וזהו כי היא היתה אם כל חי פי' ולכך הוציאתם מהעלם אל הגילוי כמו אם הבנים שהולד מצטייר בקרבה והיא מוציאתו מההעלם:

Y esto es lo que significa «porque ella era la madre de todo ser viviente»: por eso los hizo pasar del ocultamiento a la revelación, como una madre de hijos, en cuyo interior toma forma el feto y ella lo hace salir del ocultamiento.

13 וזהו יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחוה דעת פי' יום ליום בחי' תושב"כ [תורה שבכתב] יביע אמר אמ"ר [אש מים רוח] ר"ת [ראשי תיבות] אש מים רוח ובבחי' תושב"כ [תורה שבכתב] יביע כמעיין הנובע ממקורו

Y este es [el significado de] "Día a día brota el discurso, y noche a noche expresa conocimiento". Explicación: "Día a día" es el nivel de la Torá Escrita; "brota el discurso" (omer): omer es un acrónimo de esh [fuego], mayim [agua] y ruaj [aire]; y en el nivel de la Torá Escrita "brota" como un manantial que fluye de su fuente,

שהוא עדיין דבוק במקורו ומתאחד עמו לפי שתושב"כ [שתורה שבכתב] היא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] ושם שורה ומתגלה אוא"ס [אור אין סוף] הוי"ה בחכ' [בחכמה]

que todavía está unido a su fuente y es uno con ella; porque la Torá Escrita es el nivel de la Jojmá suprema (sabiduría), y allí reposa y se revela la Luz Infinita (Or Ein Sof), el Nombre Havaiá, en Jojmá.

ולכן שם יביע כמעיין הנובע שנובע מן המקור ואינו הולך ומתפשט באורך ורוחב רק נביעו דחכמתא בלבד שהיא בחי' נקודה וברק המבריק

Por eso allí dice "brota", como un manantial que fluye de su fuente y no se extiende en longitud ni en anchura, sino que es únicamente el fluir de Jojmá, que es el nivel de un punto y un destello de relámpago.

והאמ"ר [והאש מים רוח] שהוא ר"ת [ראשי תיבות] אש מים רוח כלולים ומתעלים בו בהעלם ובכח ולא בגלוי ובפו"מ [ובפועל ממש]

Y los elementos representados por omer, acrónimo de esh [fuego], mayim [agua] y ruaj [aire], están incluidos y elevados en ella de manera oculta y en potencia, no de manera manifiesta ni efectiva.

שאין שם התחלקות בחי' אש רוח מים ממש כמו שהם אחר שנפרטו ובאו לידי גילוי רק הם בבחי' נביעו בלבד כהתכללות המעיין הנובע ממקורו ומתאחד ונכלל במקורו הוא א"ס ב"ה הוי"ה בחכ' [בחכמה].

Pues allí no hay diferenciación entre los aspectos de fuego, aire y agua propiamente dichos, tal como son después de haber sido particularizados y haber llegado a revelarse; solo existen en el nivel del mero fluir, como la inclusión del manantial que fluye de su fuente, se une y queda incluido en su fuente, que es el Infinito (Ein Sof), bendito sea, Havaiá en Jojmá.

ולילה ללילה בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה] יחוה דעת בבחי' גילוי לבאר ולפרט פרטי התחלקות ההתהוות כמו שהם בסדר ההשתלשלות במדרגות רבות ועצומות (וזהו שמשרע"ה [שמשה רבינו עליו השלום] למד ביום מקרא ובלילה משנה כשהי' [כשהיה] בהר כו'):

"Y noche a noche" es el nivel de la Torá Oral; "expresa conocimiento" de manera manifiesta, para explicar y detallar los pormenores de la diferenciación de la creación tal como se encuentran en el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), en numerosos y vastos niveles. (Y por eso Moshe Rabbeinu, la paz sea sobre él, estudiaba Escritura de día y Mishná de noche cuando estaba en la montaña, etcétera.)

14 והנה ברכה ראשונה כנגד אדה"ר [אדם הראשון] שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] תושב"כ [תורה שבכתב] דהיינו כדי להמשיך אור א"ס בחכמה כו'

Ahora bien, la primera bendición corresponde a Adam, el primer hombre, que es el nivel de Jojmá (sabiduría) suprema, la Torá Escrita; es decir, atraer hacia abajo la Luz Infinita (Or Ein Sof) dentro de Jojmá, etc.

ופי' יוצר כמו צר צורה עד"מ שהוא מצייר תמונת החומר. ותמונה זו היא ג"כ גילוי בערך החומר שהי' [שהיה] חומר פשוט כמו גוף גולמת המתכת.

Y el significado de "Yotzer" ("Quien forma") es como "formar una forma" (tzar tzurah), a modo de analogía: alguien que da forma a la materia. Y esta forma también es una revelación con respecto a la materia, que era materia simple, como el cuerpo de un bloque informe de metal.

15 ומראהו ומעשהו או הצורה שמציירין עליו הוא גילוי החומר שנעשה על תמונה זו דוקא

Su apariencia y su elaboración, o la forma que se le da, son la revelación de la materia, hecha precisamente con esta forma particular.

והרי ציור זה אינו דבר נפרד ואין הציור נראה דבר בפ"ע [בפני עצמו] אלא שע"י הציור מתראה תבנית הכלי באופן יותר נאות מכמות שהי' [שהיה] גולמו. וגולמת הכלי עצמו הוא שנצטייר ונתגלה.

Y esta forma no es algo separado, ni se la ve como algo en sí mismo; más bien, mediante la forma, la estructura del recipiente aparece de una manera más adecuada que en su estado en bruto. Y es la materia prima misma del recipiente la que fue formada y revelada.

כך הנה בנמשל האדם שהוא תושב"כ [תורה שבכתב] הוא ג"כ בבחי' גילוי אל החומר הראשון שהוא כח ההיולי שלא נתפס בו שום גילוי

Así también, en el análogo, «Adam», que es la Torá escrita, se encuentra asimismo en el nivel de revelación respecto de la materia primordial, que es el potencial hílico, en el cual no se capta revelación alguna.

שעליו נאמר (תהלים יח) ישת חשך סתרו וחומר ההיולי הוא נק' בשם אדם דבריאה וראשית הגילוי הוא בחכמה תושב"כ [תורה שבכתב] ונק' אדם דיצי' [דיצירה].

De esto se dice (Salmos 18): «Hizo de la oscuridad Su escondite». La materia hílica recibe el nombre de «Adam del Mundo de Beriá (Creación)», y el comienzo de la revelación está en Jojmá (sabiduría), la Torá escrita; esta se llama «Adam del Mundo de Yetzirá (Formación)».

וברכה שניה נגד חוה בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה].

Y la segunda bendición corresponde a Chavah, el nivel de la Torá Oral.

ולכן נתוסף בה תיבת את. אשר יצר את האדם. את פי' בחי' אותיות מא' ועד תי"ו שהאותיות הן מבחי' עלמא דאתגליא כי האותיות הן גילוי השכל.

Por eso se le añade la palabra «et»: «Quien formó et al hombre». «Et» se refiere al nivel de las letras, desde álef hasta tav, pues las letras pertenecen al mundo revelado, ya que son la revelación del intelecto.

16 והיינו גילוי חכמה תתאה שהיא בחי' גילוי לחכמה עלאה תושב"כ [תורה שבכתב] כנ"ל והוא גילוי אחר גילוי שהח"ע [שהחכמה עילאה] הוא גילוי חומר הראשון ההיולי כנ"ל.

Esto es, la revelación de la Jojmá (sabiduría) inferior, que es el nivel de revelación de la Jojmá suprema, la Torá escrita, como se explicó antes; y es una revelación después de otra, pues la Jojmá suprema es la revelación de la materia prima primordial, como se explicó antes.

וזהו בצלמו בצלם דמות תבניתו. כי צלם לשון ציור וגלוי וכפל בצלמו בצלם. פי' גילוי אחר גילוי.

Y esto es «a Su imagen, a imagen de la semejanza de Su forma». Pues «imagen» es un término que denota forma y revelación, y la duplicación «a Su imagen, a imagen» significa una revelación después de otra.

גילוי הראשון להיות אור א"ס בחכמ' [בחכמה] עלאה בבחי' יביע ואח"כ גילוי חכמה תתאה והיא היא דמות תבניתו דהיינו בחי' עלמא דאתגלי' ממש.

La primera revelación consiste en que la Luz Infinita (Or Ein Sof) esté en la Jojmá suprema en la modalidad de «manar»; y después [viene] la revelación de la Jojmá inferior, que es «la semejanza de Su forma», es decir, el nivel del mundo efectivamente revelado.

17 והתקין לו ממנו בנין עדי עד שבחי' עלמא דאתגלי' אע"פ [אף על פי] שרגלי' [שרגליה] יורדות כו' מ"מ איננה דבר נפרד ח"ו [חס ושלום] אלא והתקין לו ממנו בעצמו

«Y preparó para él, a partir de sí mismo, un edificio eterno»: el mundo revelado, aunque «sus pies descienden», etc., no obstante, no es algo separado, D'os no lo permita, sino que es «y preparó para él, a partir de sí mismo»: de su propio ser.

כי גילוי חכמה תתאה הוא גילוי הארת אור א"ס ב"ה עצמה שבחכ' [שבחכמה] עלאה

Pues la revelación de la Jojmá inferior es la revelación del resplandor de la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma, bendito sea Él, que está en la Jojmá superior.

אלא לפי שבה נפרטו ונתחלקו בבחי' רבוי המדרגות בדרך פרט מה שהיו כלולים בח"ע [בחכמה עילאה] בהעלם בדרך כלל הנה האור שבה הוא מצומצם ומלובש בכמה מיני צמצומים והתלבשות שונות

Solo que, como en ella se particularizó y dividió en numerosos niveles particulares aquello que estaba incluido de manera oculta y general en la Jojmá superior, la luz que hay en ella está contraída y revestida de muchas clases de contracciones y de diversas formas de investidura,

כדי להאיר ולהתגלות בכל מדרגה ומדרגה לפי מה שהיא להיות המדרגות ההם נראים ונגלים ולא יתבטלו במציאות.

para iluminarse y revelarse en cada nivel según lo que cada uno es, de modo que esos niveles sean visibles y revelados y no queden anulados en la existencia.

18 וכ"כ [וכן כתב] נתצמצם האור ונתמעט עד שירד מדרגה אחר מדרגה בסתר המדרגות שהלבוש מסתיר ומכסה על האור ההוא ונעשה מקור לעלמא דפרודא להיות משם יפרד כו'.

Y la luz se contrajo y disminuyó tanto, hasta que descendió nivel tras nivel, en lo oculto de los niveles, donde la vestidura oculta y cubre esa luz; y se convirtió en una fuente para el mundo de separación, pues «de allí se divide», etc.

אבל עיקר צמצום האור הוא כדי שיהיה בנין העולמות שלא יתבטלו במציאות וזהו בנין עדי עד

Pero el propósito principal de la contracción de la luz es que exista el edificio de los mundos, para que no dejen de existir por anulación; y esto es «un edificio eterno»,

דהיינו להיות לעדי עד ימלוך להיות מדת מלכותו עדי עד למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית.

es decir, que Él reine para siempre: que el atributo de Su soberanía perdure para siempre, arriba sin fin y abajo sin límite.

19 והיא התגלות מלכותו בבחי' א"ס ממש רק שכדי שיהי' [שיהיה] גילוי א"ס ב"ה בבחי' מלכותו הוצרך להיות בחי' בנין.

Y esto es la revelación de Su soberanía en el nivel del Infinito (Ein Sof) mismo; solo que, para que el Ein Sof, bendito sea, se revelara en el nivel de Su soberanía, tuvo que haber un aspecto de construcción,

דהיינו להיות הסתר האור וצמצומו והתלבשותו בכמה מיני לבושין עד שיאיר ויתגלה אור זה בבחי' זו דוקא.

es decir, el ocultamiento de la luz, su contracción y su revestimiento con muchas clases de vestiduras, hasta que esta luz brille y se revele precisamente en este nivel.

כי אור א"ס מצד עצמו כשמו כן הוא אין לו סוף כו' ולאו מכל מדות כלל כמ"ש במ"א

Pues la Luz Infinita (Or Ein Sof), en sí misma, es tal como indica su nombre: no tiene fin, etc., y no pertenece en absoluto a ninguno de los atributos, como se explica en otro lugar.

ואפי' [ואפילו] אור א"ס שבח"ע [שבחכמה עילאה] הוא בבחי' צמצום ולבוש שח"ע [שחכמה עילאה] נק' בשם לבוש לאור א"ס כו'.

Y aun el Or Ein Sof que está en la Jojmá (sabiduría) suprema se encuentra en un estado de contracción y vestidura, pues la Jojmá suprema es llamada vestidura del Or Ein Sof, etc.

20 וכל מה שירד האור ונתגלה גילוי אחר גילוי ירידה היא זו. ומיעוט האור והתלבשותו וירידה זו היא כדי שיאיר אור א"ס ב"ה גם במדרגות התחתונות.

Y en la medida en que la luz descendió y se reveló, revelación tras revelación, esto constituye un descenso. Esta disminución de la luz, su investidura y este descenso tienen por objeto que la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, ilumine también los niveles inferiores.

כי נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים וא"כ תכלית המכוון מבחי' מלכותו להחיות עולמות נפרדים אינה להיות נפרד ח"ו [חס ושלום] רק אדרבה להיות בנין עדי עד כי והתקין לו ממנו כו' כנ"ל:

Pues el Santo, bendito sea, deseó tener una morada en los mundos inferiores; y, por lo tanto, el propósito último de Su soberanía al dar vida a mundos separados no es que estos estén separados, D'os libre, sino, por el contrario, que haya «un edificio perdurable», pues «y preparó para él de Sí mismo», etc., como se explicó arriba.

21 אך הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] זכה נעשה לו סם חיים כו' דבזכותא תליא מילתא ואחר כוונת הלב של העוסק בתורה נאמרו הדברים

Sin embargo, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Si merece, se convierte para él en una poción de vida", etc.; pues la cuestión depende del mérito, y estas palabras se dijeron de acuerdo con la intención del corazón de quien se ocupa de la Torá.

כי לפי שעוסק בתושבע"פ [בתורה שבעל פה] שהיא חכמה תתאה שירדה לעלמא דפרודא ונתלבשה בדברי' [בדברים] גשמיי' [גשמיים] שהם מהע' [מהשבעים] שרים שנתלבשה בהם ברבוי השתלשלות המדרגות ליתן בהם כח וממשלה על הדברים הגשמיים ההם

Pues, como se ocupa de la Torá Oral, que es la Jojmá (sabiduría) inferior, que descendió al mundo de la separación y se invistió en asuntos físicos, los cuales provienen de los setenta príncipes, y en los que se invistió a través de la extensa cadena de descenso de los niveles (hishtalshelut), para otorgarles poder y dominio sobre esos asuntos físicos;

והדבר הגשמי שעוסק בו שהוא תחת ממשלת השרים הוא המסתיר ומכסה על קדושת אור א"ס הנמשך מחכמה עלאה ומתלבש בחכמה תתאה לכך יכול להמשיך את האדם ולהורידו ולהפילו למטה

y el asunto físico con el que se ocupa, que está bajo el dominio de los príncipes, es lo que oculta y cubre la santidad de la Luz Infinita (Or Ein Sof), que desciende de la Jojmá superior y se inviste en la Jojmá inferior; por eso puede arrastrar a la persona, hacerla descender y precipitarla hacia abajo,

בל יראה גאות ה' והוד מעטה לבושו שהוא התלבשות אור א"ס ב"ה הנמשך ומתלבש בחכמה תתאה בפסק הלכה הערוכה בדברים הגשמיים ההם. כי דבר ה' זו הלכה והיא חכמתו ורצונו כו'.

de modo que «no vea la majestad de Havaiá» ni el esplendor del manto de Su vestidura, que es la investidura del Or Ein Sof, bendito sea, que desciende y se inviste en la Jojmá inferior, en el dictamen de la ley tal como está formulado respecto de esos asuntos físicos. Pues «la palabra de Havaiá» es halajá, y es Su sabiduría y Su voluntad, etc.

22 ולכך לא זכה ונמשך אחר עלמא דפרודא וגורם להפריד עלמא דאתגלי' היא חכמה תתאה ממקורה ושרשה היא ח"ע [חכמה עילאה] ונותן יד וממשלה להיות שליטה ואחיזה לקליפות וס"א [וסטרא אחרא]

Por lo tanto, [si] no mereció y se deja arrastrar por el mundo de la separación, causa la separación del mundo revelado —que es la Jojmá (sabiduría) inferior— de su fuente y raíz —que es la Jojmá superior—; y da lugar y poder para que las kelipot (cáscaras) y la sitra ajra (el otro lado) ejerzan dominio y tengan asidero,

שיהי' [שיהיה] יניקתם ואחיזת' מעיקר הקדושה כו' ולא מן השמרים ופסולת אשר ניתן להם כדי חיותם מלמעלה מחכמה תתאה היא מלכותו ית' בהתלבשות' בהשרי' [בהשרים] כו'

de modo que su sustento y su asidero provengan de la esencia misma de la santidad, etc., y no de las heces y los desechos que se les asignaron para su fuerza vital desde arriba, desde la Jojmá inferior, que es Su soberanía, bendito sea, tal como se inviste en los príncipes, etc.,

דרך ירידת והשתלשלות המדרגות מדרגה אחר מדרגה עד שירדה בסתר המדרגות שנמשך להם חיות מעט מן השמרים והפסולת דרך יניקת שערות וצפרנים מותרי השפע כו'.

mediante el descenso y la cadena de los niveles, nivel tras nivel, hasta que descendió a lo oculto de los niveles, de modo que se les atrae una pequeña fuerza vital desde las heces y los desechos, por medio del sustento de los cabellos y las uñas, excedentes del influjo, etc.

כי מאחר שנמשך אחר גשמית הדברים שהן מהשרים כו' ומחשיב אותם ליש ועיקר הרי מעורר כך למעלה כביכול

Pues, dado que se deja arrastrar por la materialidad de las cosas, que provienen de los príncipes, etc., y las considera algo existente y primordial, provoca así lo mismo arriba, por así decirlo.

ולכך נעשה לו סם המות ממש שלוקח חיותו מהקליפות הנקרא מות ומשם נופל לו מחשבות רעות מהיכלות הקליפות וס"א [וסטרא אחרא] להחזיק א"ע [את עצמו] ליש ודבר במה שלומד כו'

Y por eso se convierte para él en un verdadero «elixir de muerte», pues toma su fuerza vital de las kelipot, que son llamadas «muerte»; y de allí le sobrevienen malos pensamientos desde los palacios de las kelipot y de la sitra ajra, para afirmarse como un ser existente y significativo por lo que estudia, etc.

[ועי' ביומא ד' ע"ב ב' ע"פ וזאת התורה אשר שם משה זכה כו' ובזוהר ר"פ חקת בענין וזאת ועי' בפ' בהר דף ק"י ע"ב בענין ועשה טוב כו' ע"ש]

[Y véase Yoma 72b, sobre «Y esta es la Torá que Moshe puso»: «Si merece», etc.; y en el Zohar, al comienzo de Parshas Chukas, acerca de «Y esta»; y véase Parshas Behar, folio 110b, acerca de «Y haz el bien», etc.; véase allí.]

וזהו האומר אין לי אלא תורה כו' שאומר אין לי לעצמי מפני שהוא בבחי' לא זכה ורוצה להיות לעצמו יש ודבר נפרד.

Y esto es «quien dice: "No tengo sino Torá"», etc.: dice «no tengo [sino Torá] para mí», porque se encuentra en el estado de «no mereció» y quiere ser, para sí mismo, algo existente y una entidad separada.

23 ולכן אפי' תורה אין לו שהתורה היא נשפעת ונמשכת במקום קדושה דוקא

Por lo tanto, «ni siquiera tiene Torá», pues la Torá se otorga y desciende específicamente en un lugar de santidad.

כי אין אור א"ס שורה אלא במי שבטל כו' והיינו סטרא דקדושה ולכן כל השפעת הקדושה היא ממנה ולזולתה דהיינו שאינו רוצה לעצמו

Porque la Luz Infinita (Or Ein Sof) solo reposa sobre quien está en estado de autoanulación (bitul), etc.; y esto es el lado de la santidad. Por eso, toda la influencia de la santidad procede de sí misma y se dirige a otro; es decir, uno no la desea [para sí mismo].

משא"כ סטרא דקליפה הרי כל טיבו דעבדין לגרמייהו וכו' ולכן א' על דואג ואחיתופל דלא מסקי שמעתתא אליבא דהלכתא

Esto no es así con el lado de kelipá (la cáscara), pues «todo el bien que hacen, lo hacen para sí mismos», etc. Por eso se dice de Doeg y Achitophel que no hacían concordar sus enseñanzas con la halajá.

אבל בדהע"ה [בדוד המלך עליו השלום] כתי' [כתיב] והי' עמו שהלכה כמותו בכ"מ [בכל מקום] והיינו לפי שהמשכת התורה היא דוקא במקום קדושה ואחר כוונת הלב של העוסק בתורה.

Pero acerca del rey David, que la paz sea con él, está escrito: «Y el Nombre Havaiá estaba con él» — es decir, que la halajá sigue su opinión en todo lugar. Esto se debe a que el descenso de la Torá se produce específicamente en un lugar de santidad, y de acuerdo con la intención del corazón de quien se ocupa de la Torá.

כי כפי מה שהוא באתעדל"ת [באתערותא דלתתא]. כך מעורר למעלה שיערה עליו רוח ממרום באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] אם זכה ומדבק א"ע [את עצמו] באור א"ס הנמשך בתורה

Porque, según cómo sea su despertar desde abajo, así despierta arriba, para que «se derrame sobre él un espíritu desde lo alto» mediante un despertar desde arriba —si merece y se adhiere a Or Ein Sof, que desciende en la Torá,

וכמ"ש וכל בניך למודי ה'. דהיינו שיהא לימוד הלכה זו מפני שהיא דבר ה' כו'.

como está escrito: «Y todos tus hijos serán instruidos por Havaiá»; es decir, que estudie esta halajá porque es la palabra de D'os, etc.

אך הכח הזה להיות המשכת אור א"ס שבתורה בקדושה דוקא הוא הוא מבחי' החותם שלמעלה

Pero este poder —que el descenso de Or Ein Sof que está en la Torá se produzca específicamente en santidad— proviene del nivel del sello de arriba,

וכמ"ש חתום תורה בלימודי שפי' בלימודי להיות למודי ה' דוקא וחותם זה הוא המפריד הקליפות שלא יינקו מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום] כנ"ל.

como está escrito: «Sella la Torá entre Mis discípulos» —el significado de «entre Mis discípulos» es que sean «instruidos por Havaiá» específicamente; y este sello es lo que separa a las kelipot, para que no se nutran de la esencia de la santidad, D'os no lo permita, como se explicó arriba.

ולכן אנו חותמין בברוך שלא יהיה יניקה ואחיזה לקליפות ע"י לא זכה כי גם חותם זה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא.

Por eso concluimos con «Baruj», para que las kelipot (cáscaras) no reciban sustento ni encuentren asidero por medio de «no mereció»; pues este sello también depende de un despertar desde abajo.

24 והנה מבקשי ה' יבינו כל שכמו שהוא לענין תורה כך כיוצא בזה הוא לענין עבודת הלב באהוי"ר [באהבה ויראה] כו'.

Ahora, «quienes buscan a Havaiá comprenderán todo»: así como sucede con respecto a la Torá, del mismo modo sucede con el servicio del corazón, con amor y temor, etc.

כי הנה ב' בחינות יש בלב דהיינו פנימיות הלב וחיצוניותו. בחי' פנימית הלב היא התלהטות והתלהבות האהבה לה' בשמחה וטוב לבב מרוב כל

Pues hay dos niveles en el corazón: la dimensión interior del corazón y su dimensión exterior. El nivel de la dimensión interior del corazón es el ardor y la llama del amor a D'os, con alegría y regocijo de corazón, más que por cualquier otra cosa,

שהיא שמחת הנפש האלקית המשכלת ומתבוננת באור א"ס ב"ה מקור חוצבה ושרשה שהיתה כלולה במאצילה ב"ה טרם ירידתה לעוה"ז.

que es la alegría del alma divina, que capta intelectualmente y contempla la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, la fuente de la que fue tallada y su raíz, en la que estaba incluida en su Emanador, bendito sea, antes de descender a este mundo.

25 וגם עתה כן הוא כל חפצה וכל ישעה להתענג על ה' הוא אור א"ס ב"ה ממש אהבה בתענוגים בגילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בחכמה שבנפש כח מ"ה [מה] כו'.

Y también ahora es así: todo su deseo y toda su salvación es deleitarse en D'os, es decir, en la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma, bendito sea: amor en los deleites, mediante la revelación del Or Ein Sof, bendito sea, en la Jojmá que hay en el alma, el koaj mah («el poder de qué»), etc.

ואיזהו חכם הרואה את הנולד מאין כו' שאין העולם מעלים ומסתיר על אור א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל וכולא קמי' [קמיה] כלא וכאין ממש.

«¿Quién es sabio? Quien ve lo que nace» —de la nada, etc.—, pues el mundo no oculta ni esconde la Luz Infinita, bendito sea, que no pertenece en absoluto a la categoría de los mundos, y todo ante Él es como nada y como algo inexistente en verdad.

26 ואי לזאת תהי' [תהיה] דביקות הנפש בשרשה באלקי' חיים בהתכללות ויחוד עצום כמו שהיתה כלולה ומיוחדת טרם ירידתה וע"ז נאמר יום ליום יביע כמעיין הנובע ממקורו שמתאחד עמו

Y por eso habrá una adhesión del alma a su raíz en el D'os viviente, con una inclusión y una unidad extraordinarias, tal como estaba incluida y unida antes de su descenso; y acerca de esto se dice: «Día tras día brota», como un manantial que brota de su fuente y permanece unido a ella.

ומזה תהי' [תהיה] שמחת הנפש בה' עושה הוא אור א"ס ב"ה השורה ומתגלה בחכמה

Y de esto provendrá la alegría del alma en D'os, su Hacedor, es decir, la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, que reposa y se revela en Jojmá (sabiduría).

ותהי' [ותהיה] השמחה גדולה לאלקים בהתלהבות והתלהטות הנפש מחמת קרבת ה' הטוב לה ובשמחתה לא יתערב זר ח"ו [חס ושלום] כי אין בנמצא שמחה זו כמוה וכדוגמתה בזה לעו"ז [לעומת זה] כלל.

Y la alegría será grande para D'os, con el alma inflamada y encendida a causa de la cercanía de D'os, que es buena para ella; «y en su alegría no participa ningún extraño», D'os no lo permita, pues en [el lado que es] «uno frente al otro» no existe en absoluto una alegría igual a esta ni semejante a ella.

שהיא מבחי' יחידה שבנפש שאינה מלובשת כלל בלבושי הגוף והנפש הבהמית רק שתתמלא הנפש אורה ושמחה להי' לבדו.

Pues proviene del nivel de yechidah [la esencia más íntima del alma], que no está revestida en absoluto con las vestiduras del cuerpo ni del alma animal; sino que el alma se llena de luz y alegría únicamente para D'os.

27 וזוהי מדת יום ואור כמ"ש יום ליום יביע. אבל חיצוניות הלב היא מדת לילה וחשך שיש בו העלם והסתר מלבושי הגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] שמנוגה שמלבישים את הנפש.

Y esta es la cualidad del día y de la luz, como está escrito: "Un día comunica a otro día". Pero la dimensión exterior del corazón es la cualidad de la noche y la oscuridad, en la que hay ocultamiento y encubrimiento debido a las vestiduras del cuerpo y del alma animal, que provienen de nogah y visten al alma.

וכמו שהמדות שבנפש אלקית אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' כך הם בזה לעו"ז [לעומת זה] כי אהבה זו היא מבחי' יחודא תתאה שנראה העולם ליש כו'

Y así como [hay] atributos emocionales en el alma divina —amor y temor, etc.—, también los hay [allí], "uno frente al otro"; pues este amor proviene del nivel de la unidad inferior (yijudá tataá), en el que el mundo parece ser algo existente, etc.

מחמת התלבשות אור א"ס בהשתלשלות וירידת המדרגות עד שנעשה עוה"ז הגשמי כו' ולכן צריך מלחמה ולאם מלאם יאמץ ואלמלא הקב"ה כו'

debido a que la Luz Infinita (Or Ein Sof) se reviste en la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), y los niveles descienden hasta que llega a existir este mundo físico, etc. Por eso se necesita una guerra: "un pueblo será más fuerte que otro pueblo", y "si no fuera por el Santo, bendito sea", etc.

שיש בכח נפשו לעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושי' [מלבושיה / מלבושים] לפי שבאמת אינה דבר נפרד כו' רק היחוד הוא מבחי' יחו"ת [יחודא תתאה] כו'

pues su alma tiene el poder de despertar el amor hasta que este desee despojarse de sus vestiduras, ya que en verdad no es algo separado, etc.; solo que la unidad corresponde al nivel de la unidad inferior, etc.

(ועמ"ש ע"פ שיר השירים בענין ב' בחי' כלה משם יובן מ"ש כאן ועיין עוד מ"ש ע"פ צאנה וראנה בענין שאו ידיכם כו') וע"ז התפלל דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] יחד לבבי.

(Y véase lo explicado sobre "Shir HaShirim" acerca de los dos niveles de kallah (novia); de allí se entenderá lo que se dice aquí. Y véase también lo explicado sobre "Tze'enah u're'enah" acerca de "Alcen sus manos", etc.) Y por esto rezó el rey David, la paz sea con él: "Unifica mi corazón".

כי אע"פ [אף על פי] שהם שני לבבות מדת יום ומדת לילה אינן נפרדים בעצמותן ח"ו [חס ושלום] רק מדת הלילה היא בחי' גילוי לעצמיות המדה

Pues, aunque son dos corazones —la cualidad del día y la cualidad de la noche—, no están separados en su esencia, D'os no lo permita; más bien, la cualidad de la noche es el nivel en que se revela la esencia del atributo,

שהיא מדת יום כדי שתבא בבחי' גילוי בפו"מ [בפועל ממש] מהעלם ומצפוני בינת הלב לידי גילוי הלב בפו"מ [בפועל ממש] שיהא הלב כלי ומשכן להשראת אהבה זו.

que es la cualidad del día, para que llegue a revelarse efectivamente: desde el ocultamiento y los recovecos escondidos del entendimiento del corazón hasta la revelación efectiva del corazón, de modo que el corazón sea una vasija y una morada para que este amor more en él.

28 וכן אהבה עליונה הבאה מלמעלה מן השתלשלות בחי' אהבה בתענוגים מבחי' יחודא עילאה תהיה בגילוי הנפש באהבת הלב המלובשת בגוף ונפש הבהמית

Así también, el amor supremo que viene de por encima de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), el nivel del amor en deleites, del nivel de la unidad superior (yijudá ilaá), debe revelarse en el alma, en el amor del corazón investido en el cuerpo y el alma animal,

שהיא האהבה מיחודא תתאה ואין גילוי המדה דבר נפרד מעצמיות המדה רק והתקין לו ממנו כו'.

que es el amor de la unidad inferior (yijudá tataá); y la revelación del atributo no es algo separado de la esencia del atributo, sino más bien «y la preparó para él de sí mismo», etc.

אלא שא"א שתבא בחי' אהבה עליונה לידי גלוי רק ע"י מדת לילה וחשך

Sin embargo, es imposible que el nivel del amor supremo llegue a revelarse salvo por medio de la cualidad de la noche y la oscuridad.

שהוא צמצום האור והתלבשותו בירידתו מדרגה אחר מדרגה עד שקנה שם לעצמו מדת לילה ויחו"ת [ויחודא תתאה] ונראה כאלו הוא דבר נפרד לכן התפלל יחד לבבי כו'.

Esto es la contracción de la luz y su investidura en su descenso, nivel tras nivel, hasta que adquirió para sí el nombre de «la cualidad de la noche» y «la unidad inferior», y parece como si fuera algo separado. Por eso rezó: «Une mi corazón», etc.

29 והנה בגילוי המדות מאחר שנרא' כאלו הוא נפרד ויש שם התלבשות הגוף ונפש הבהמית שמנוגה המעלימים ומסתירים כו' לכך יש אחיזה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] להתאחז ולינק מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום]

Ahora bien, cuando se revelan los atributos, dado que parecen estar separados y están investidos en el cuerpo y el alma animal, que provienen de Nogah [resplandor] y ocultan y encubren, etc., las kelipot (cáscaras) y la sitra ajra (el otro lado) tienen de dónde aferrarse y nutrirse de la esencia de la santidad, D'os no lo permita.

ולזאת צ"ל המשכת החותם דהיינו להיות המשכה וברכה עליונה להפריד הקליפות ושלא תהיינה גילוי המדות כי אם ליחודו ג"כ וכמ"ש יחד לבבי.

Por eso debe hacerse descender el sello; es decir, debe haber una emanación descendente y una bendición suprema que separen las kelipot, para que la revelación de los atributos sea también únicamente para Su unidad, como está escrito: «Unifica mi corazón».

30 וחות"ם אותיות תחו"ם כלומר עד פה תבא ולא תוסיף שלא תהיה תוספת חיות יותר משיעור המוגבל כו'

Y chosam (sello) tiene las mismas letras que techum (límite); es decir: "Hasta aquí llegarás y no avanzarás más", para que no haya una adición de fuerza vital más allá de la medida limitada, etc.,

דהיינו שלא יוסיף האדם תת כחו וכל יגיעתו לנפשו הבהמית רק כמ"ש יגיע כפיך כו' וכמ"ש במ"א.

es decir, que la persona no entregue más su fuerza y todo su esfuerzo a su alma animal, sino solo como está escrito: "El trabajo de tus manos", etc., y como se explica en otro lugar.

ובזה מעורר למעלה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] שלא יומשך להם אלא מותרי שפע שערות וצפרנים כו' וכמאן דשדי בתר כתפוי כו'

Y con esto despierta arriba, mediante el despertar desde abajo, para que solo se les haga llegar el excedente de la abundancia —cabello y uñas—, etc., y "como quien arroja [algo] por encima del hombro", etc.,

שאינו נותן מרצונו הטוב דרך אהבה וחיבה רק כמ"ש ואת עשו שנאתי וכ"ז [וכל זה] באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מלתא. והכח לאתעדל"ת [לאתערותא דלתתא] זו שיהא תלוי בזה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הוא מבחי' חותם הנ"ל:

quien no da de buena gana, por amor y afecto, sino solo como está escrito: "Y a Eisav aborrecí". Y todo esto depende del despertar desde abajo. Y el poder para este despertar desde abajo —para que el despertar desde arriba dependa de él— proviene del nivel del sello explicado arriba.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY-NC 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Sinagogas, escuelas y proyectos sin fines de lucro pueden copiarla, imprimirla y compartirla libremente, y pueden pedir donaciones para cubrir el costo de impresión; nunca puede venderse. Citen a Kehot Publication Society y likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/torah-ohr/bereishis/8/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak